בפקדון פסול לעדות והאמר אילפא שבועה קונה שבועה היא דקניא אבל כפירה לא קניא הכא נמי דקיימא באגם ואיבעית אימא מאי שבועה קונה כדרב הונא דאמר רב הונא אמר רב [א]מנה לי בידך והלה אומר אין לך בידי ונשבע ואח"כ באו עדים פטור שנאמר [1]ולקח בעליו ולא ישלם כיון שקבלו הבעלים שבועה שוב אין משלם ממון גופא אמר רב הונא אמר רב מנה לי בידך והלה אומר אין לך בידי כלום ונשבע ובאו עדים פטור שנאמר ולקח בעליו ולא ישלם כיון שקבלו בעלים שבועה שוב אין משלמין ממון [ב] אמר רבא מסתברא מילתיה דרב במלוה דלהוצאה ניתנה אבל פקדון ברשותיה דמריה קאי והאלהים אמר רב אפילו בפקדון דכי כתיב קרא בפקדון כתיב יתיב רב נחמן וקאמר להא שמעתא איתיביה רב אחא בר מניומי לרב נחמן [ג]היכן פקדוני א"ל אבד משביעך אני ואמר אמן והעדים מעידים אותו שאכלו משלם את הקרן [ד] הודה מעצמו משלם קרן וחומש ואשם א"ל רב נחמן הכא במאי עסקינן כגון דנשבע חוץ לב"ד א"ל אי הכי אימא סיפא היכן פקדוני אמר לו נגנב משביעך אני ואמר אמן והעדים מעידים אותו שגנבו משלם תשלומי כפל הודה מעצמו משלם קרן וחומש ואשם ואי סלקא דעתך חוץ לב"ד מי איכא כפל א"ל יכילנא לשנויי לך רישא חוץ לבית דין וסיפא בבית דין [ה]מיהו שינויא דחיקא לא משנינן לך אידי ואידי בבית דין ולא קשיא כאן בקפץ כאן בשלא קפץ א"ל רמי בר חמא לרב נחמן מכדי דרב [ו]לא סבירא לך משכוני נפשך אדרב למה לך אמר ליה לפרושה לדרב דרב הכי מתרץ לה למתניתין והא רב קרא קאמר אמרי קרא [ז]לכל הנשבעין שבתורה נשבעין ולא משלמין הוא דאתא ולקח בעליו ולא ישלם מי שעליו לשלם הוא נשבע מתיב רב המנונא [ח]השביע עליו חמשה פעמים בין בפני ב"ד ובין שלא בפני בית דין וכפר עליו חייב על כל אחת ואחת ואמר ר' שמעון מה טעם הואיל ויכול לחזור ולהודות והכא קפץ לא מצית אמרת השביע עליו קתני חוץ לב"ד לא מצית אמרת בפני ב"ד קתני הוא מותיב לה והוא מפרק לה לצדדין קתני השביע עליו חוץ לבית דין ובב"ד קפץ מתיב רבא [ט]בעל הבית שטען טענת גנב בפקדון ונשבע והודה ובאו עדים אם עד שלא באו עדים הודה משלם קרן וחומש ואשם ואם משבאו עדים הודה משלם תשלומי כפל ואשם והכא חוץ לב"ד וקפץ לא מצית אמרת כפל קתני אלא אמר רבא כל הודה לא שנא טוען טענת אבד ולא שנא טוען טענת גנב (נמי) לא אמר רב דהא כתיב והתודה דבעי שלומי קרן וחומש טוען טענת גנב ובאו עדים נמי לא אמר רב דהא כתיב תשלומי כפל כי קאמר [י] כגון שטוען טענת אבד ונשבע ולא הודה ובאו עדים אזל רב גמדא ואמרה לשמעתא קמיה דרב אשי אמר ליה השתא ומה רב המנונא תלמידיה דרב וידע דאמר רב הודה וקמותיב הודה ואת אמרת הודה לא אמר רב אמר ליה רב אחא סבא לרב אשי רב המנונא הכי קא קשיא ליה

אי

כפקדון פסול לעדות. ומוקמינן לה בריש שניס אוחזין[1] כגון דאמרי סהדי דההיא שעתא דכפר ליה נקיט בידיה ומפסיל אף ע"ג דלא אשמעינא דאי באשמעינא מה לי מלוה מה לי פקדון: **שבועה קונה.** קס"ד להתחייב באונסים משום שנשבע לשקר קאמר: **ואיבעיא אימא שבועה קונה.** דקאמר אילפא לגמרי קאמר דתו לא משלם כדרב הונא: **דלהוצאה ניתנה.** ובעיא תשלומין ואיכא למימר דבשבועה אפטור ליה מתשלומין כדכתיב ולא ישלם: **אבל פקדון ברשותיה דמריה קאי.** ואין כאן ולא ישלם דהא כל היכא דאיתיה דמריה הוא: **בפקדון כתיב.** גבי שומר שכר: **הא שמעתא.** דרב הונא: **משלם את הקרן.** וכפל לא דאין כפל אלא בטוען גנב וחומש ואשם נמי לא שייכי אלא בשהודה דכתיב בגזל הגר והתודו[2]: **הודה מעצמו.** לאחר שבועה. קתני מיהא ריש משלם קרן על ידי עדים וקשיא לרב דאמר כיון שנשבע לא ישלם אפי' בא עדים. ומסיפא לא פריך דבהודה לא קאמר רב דהא כתיב[3] והשיב את הגזלה ובנשבע והודה משמעי קרא: **חוץ לב"ד.** לא אלימא שבועה לאפקועי ממונא: **אין בקפץ.** בריש דקתני משלם בשקפץ זה והשביעו קודם שחייבוהו בית דין וכי קאמר רב בלא קפץ והדיינין השביעוהו וקנייה אותה[4] שבועה דקרא בשבועת הדיינין כתיב. ואע"ג דסיפא לא מתוקמא בקפץ דקתני כפל וכפל לא איתי' אלא בשבועת הדיינין מ"מ ריש בקפץ ויתא ליה לאוקמי בתרי גווני ובחד דוכתא ולא לאוקמי בשני מקומות. וסיפא לא קשיא ליה לרב דאע"ג דקתני משלם כפל לאחר שבועה וכל שכן קרן דמודה רב בטוען טענת גנב כדלקמן בשמעתין דשבועה דקא מחייב ליה כפל לא מקנייה ליה קרנא: **משכוני נפשך.** לבא במקומו לתרץ קושיות ולהעמיד דבריו: **נשבעין ולא משלמין.** הנתבע ישבע ויפטר ולא ישבע התובע ליטול: **חייב על כל אחת ואחת.** חומש ואשם: **הואיל ויכול לחזור ולהודות.** ונמלא דבכולן כופר ממון: **השביע עליו קתני.** ומדלא תני השביעו שמע מינה על ידי דיינין הטיל עליו שבועה וקיבל על כרחו. וקתני יכול לחזור ולהודות אלמא אכתי ממונא איתי ליה גביה: **לצדדין קתני השביעו עליו חוץ לב"ד.** דאע"ג דחייבוהו ב"ד שבועה כיון דמחוץ לב"ד השביעו לא קנייה ובפני ב"ד דקתני לא אהשביע עליו קאי: **אם עד שלא באו עדים הודה משלם קרן וחומש ואשם.** ולא כפל דאין משלם קנס על פי עצמו: **משלם כפל ואשם.** אבל חומש לא דחומשו עולה לו בכפלו כדאמרינן בפרק מרובה (לעיל דף סה.). אלמא בין נשבע ובאו עדים בין נשבע והודה חייב: **אלא אמר רבא.** לא תשנייה לתיובתיה דרב המנונא לצדדין דיכול לחזור ולהודות לאו תיובתא הוא לרב הונא דכיון דהודה לא קאמר רב דכל הודה לא שנא טוען טענת גנב ונשבע והודה ולא שנא טוען טענת אבד ונשבע והודה לא אמר רב דפטור: **דהא כתיב והתודה.** בגזל הגר כתיב (במדבר ה) ובנשבע דהא קרן וחומש כתיב: **וטוען טענת גנב ובאו עדים נמי לא אמר רב.** דכפל כי כתיב בהכי כתיב בנשבע ובאו עדים כדאמר בפרק מרובה [לעיל סג:]: **אמרה לשמעתא.** להא דרבא דאמר כל הודה לא אמר רב: **רב המנונא תלמידו דרב הוא.** דקיימא לן אמרי בי רב רב המנונא בפ"ק דסנהדרין (דף יז:) ואי לאו דידע דאפילו בהודה פטר רב לא הוה מותיב ליה מהואיל דיכול לחזור ולהודות:

מי

איתיביה רב אחא בר מניומי. פי' בקונטרס דלא פריך אלא מריש והעדים מעידין כו' ולא מסיפא ואין נראה דהא רבא מקשה לקמן בהדיא מהודה דאכתי לא מחלק בין הודה לעדות עד דמתרץ לקמן הכי וא"ת א"כ אמאי לא פריך נמי מסיפא ונראה דהא ודאי פשיטא דלא אמר בטוען טענת גנב ונשבע ובאו עדים שיהא פטור דא"כ לא משכחת כפל דכתיב באורייתא אבל בהודה ס"ד דרב פטור ואע"ג דבשבועה והודה כתיב חומש רב הוה מוקי לקרא בקפץ ונשבע דחומש ואשם מחייב אף אשבועת עצמו אבל בנשבע ע"פ ב"ד והודה בעי למימר רב דפטור דאשבועת ב"ד כתיב ולקח בעליו ולא ישלם:

כאן שקפץ. תימה אם כן אמאי נקט בריש טוען טענת אבד אפי' בטוען טענת גנב ה"מ למנקט דלא מחייב כפל כיון שקפץ:

קפץ לא מצית אמרת דהשביע עליו קתני. תימה דלעיל קתני משביעך אני ומוקי לה בקפץ ויש לומר דהשביע עליו משמע ע"י ב"ד אבל משביעך אני משמע שקפץ והשביעו:

ולישני

מסורת הש"ם

א) [לעיל סג:] לקמן קח: שבועות מט., ב) [לעיל מג. כתובות מב:], ג) שבועות מה., ד) שם לו:, ה) לעיל סה. שבועות לז:, ו) [ב"מ ה:], ז) [במדבר ה], ח) [ויקרא ה], ט) בס"ג: דאותה,

תורה אור השלם

1. שֶׁבֻעַת יְיָ תִּהְיֶה בֵּין שְׁנֵיהֶם אִם לֹא שָׁלַח יָדוֹ בְּמְלֶאכֶת רֵעֵהוּ וְלָקַח בְּעָלָיו וְלֹא יְשַׁלֵּם:

שמות כב י

הגהות הב"ח

(א) גמ' כי קאמר רב כגון שטוען:

גליון הש"ם

גמ' אמר רבא מסתברא מילתיה דרב. גיטין דף יג ע"ב וש"נ: **שם הודה מעצמו.** עיין לקמן דף קח ע"א תוס' ד"ה וכאו עדיס:

רבינו חננאל

אמר רב הונא אמר רב מנה לי בידך והלה אומר אין לך בידי כלום ונשבע ובאו עדים פטור שנאמר ולקח בעליו ולא ישלם כיון שקבלו הבעלים שבועה שוב אין משלמין ממון. וארוקימנא הא דרב בין במלוה בין בפקדון. ופר"ח זצ"ל דהא דרב ליתא. **לא קשיא כאן בקפץ כאן בלא קפץ.** וכתב ר"ח ז"ל ש"מ מאן דקפץ ונשבע אינה שבועה, והא דגרסינן בגיטין מודה רב בקופצת, לאו שנחשבת כשבועה, אלא רב דלא הוה מגבי כתובה לארמלתא, בקופצת מודה שמגביה ומגבי לה כתובה ע"כ. **בקפץ ונשבע.** [פי'] לא השביעוהו בית דין. ש"מ מאן דקפץ ונשבע אינה שבועה, והא דאמר בגיטין מודה רב בקופצת, לא כי נחשבת לה שבועה אלא לא הוה מגבי לה כתובה לארמלתא, [אבל] בקופצת מודה שמגבי לה כתובתה. (ד)פר"ח.

עין משפט נר מצוה

קמו א ב מיי' פ"ב מהל' טוען ונטען הלכה יא סמג עשין לה טוש"ע ח"מ סי' פז סעיף כט וסעיף ל [ולגלא כרב] [כב אלפס כאן ובשבועות סוף פ"ז דף איטן]:

קמז ג מיי' פ"א מה' שס הלכה ד סמג שס טוש"ע ח"מ סי' פט סעיף ג:

קמח ד מיי' פ"ז מהל' שבועות הלכה ט סמג לאין רמח:

מוסף רש"י

בפקדון. הכופר בפקדון אפילו על מקצת ונאו עדים והעידוהו, פסול לעדות. דמאי הוה ליה גבי פקדון לאשמעוטי נפשיה, ושמא תאמר אבד ממנו ואשמעיט ליה עד דמסכח ליה, לקמן (ה:) מוקמינן בדאתו סהדי ואמרי ההיא שעתא ביהיה נקיט ליה (ב"מ ד.) ואפילו לא נשבע, דמשעה דכפר אימסיל ליה אממונא (שבועות מז:). **היכן פקדוני.** אמר לשומר חנם סיכן שורי, אמר ליה אבד (שם מט.). **משלם את הקרן.** דאין כפל אלא בטוענת גנב (לעיל סג:). **הודה מעצמו.** אלא נאו עדים (שבועות מט.). **משלם קרן וחומש ואשם.** דכתיב לו מכל אשר יבצע עליו לשקר וגו' וחכו אשם גזילות, ואיט בא אלא על הודאת פיו, דאע"פ דלא כתב בההיא פרשה הודאה, כתב בחמנא בשם גזל הגר בפרשת נפש והתודו את חטאתם וגו' ומומש נמי אינו בלא אשם (לעיל סג:) כדין שבועת הפקדון דאינה באה עד שמודה ושב מרשעו ובא להתכפר, דכתיב בשבועת גזל הגר בפרשת נפש והתודו את חטאתם אשר עשו וגו' (שבועות מז:). **לכל הנשבעין שבתורה.** כל המתחייבין שבועה מן התורה, נשבעין ולא משלמין. כלומר לא מחייבה תורה שבועה לשבע ליטול אלא המתבע ישבע לתובע ולא ישלם (שבועות מד:). **הואיל ויכול לחזור ולהודות.** אמר כפירה, ממלא שבכל שבועה הוא כופרו ממון (שם לז:). **בעל הבית שטען טענת גנב בפקדון.** פטור עצמו על ידי גניבה, שטען גנב הימני ושומר חנם פטור מגניבה וקיי"ל שאם נשבע ובאו עדים משלם כפל כגנב עצמו, אבל אם הודה אח"כ אין כאן כפל דמודה בקנס פטור, אבל חומש ואשם יש משום שבועת הפקדון (שם לז:). **משלם קרן וחומש ואשם.** משום שבועה, ואין כאן כפל דמודה בקנס פטור (לעיל שה.). **ואם משבאו עדים.** ונתחייב בכפל, הודה (שם). **משלם תשלומי כפל.** משום עדים, **ואשם.** משום שבועה, אבל חומש לא משלם ויליפינן לה מהאי

קלא ושלם אותו בראשו וחמישיתו יוסף עליו, ממון המשתלם בראש מוסיף חומש, ושאינו משתלם בראש, כגון זה שישלם עליו כפל, אין מוסיף חומש (שבועות לז:).

ולישני ליה כגון שעמד בדין ואמרו ליה צא תן לו. והשתא לריך להוסיף על הברייתא ולפרש הכי היכן שורי ג"ל נגנב משביעך אני ואמר אמן ואח"כ בא עדים ואמרו שיש בידו ועמד בדין וא"ל לא ותן לו ואח"כ בא עדים ומעידים אותו שאכלו משלם תשלומי כפל ואף ע"ג דהשתא לריך להוסיף על הברייתא ולפרש בדוחק ניחא ליה לגמרא לאוקמי הכי מלאוקמי כשאכלו נבלה שזה גרמה לו דוחק יותר:

אבל אכלו כשהוא גדול מאי הכי נמי דמשלם כו'. משמע אם נשבע ובא עדים שאכלו משלם תשלומי כפל ותימה אמאי בעי שבועה מעיקרא כשאמר נגנב יהא נאמן במגו דאי בעי אמר החזרתיו לך כשהיה[פ] קטן יהא נמי נאמן ומה נגנב בלא שבועה וי"ל דהכא מיירי שטוען זה הקטן כשהגדיל נתתי לך פקדון כשהיה קטן ויודע אני שיש בידך עכשיו דהשתא לא שייך למימר [ל] מגו דהאכלתיו כשהיה קטן דא"כ הוה כפר במה שאמר ליה עדיין ישנה בידך ואין זה מגו כדאמר לקמן דאין מעיז פניו לומר להד"ס: **הא** לא אתי מכח בן דעת. ואלינא דרב אשי דאמר אין יכול להשביע כלל כל מה שהפקידו בקטנותו אפילו הפקדון בעין אבל לשיטת קמא יכול להשביעו כשהוא בעין:

עירוב

אי אמרת בשלמא נשבע כי אתו עדים מיחייב אמטו להכי מחייבינן ליה קרבן אשבועה בתרייתא הואיל ויכול לחזור ולהודות אלא אי אמרת כי אתו עדים פטור מי איכא מידי דאילו אתי סהדי ומסהדי ביה פטור ואנן ניקו ניחייביה קרבן אשבועה הואיל ויכול לחזור ולהודות השתא מיהת [ק] לא אודי: [ר]אמר רבי חייא בר אבא א"ר יוחנן [א]הטוען טענת גנב בפקדון משלם תשלומי כפל בטבח ומכר משלם תשלומי ארבעה וחמשה הואיל וגנב משלם תשלומי כפל וטוען טענת גנב משלם תשלומי כפל מה גנב שהוא משלם כפל בטבח ומכר משלם תשלומי ארבעה וחמשה אף טוען טענת גנב בפקדון כשהוא משלם תשלומי כפל בטבח ומכר משלם תשלומי ארבעה וחמשה מה לגנב שכן משלם תשלומי כפל שלא בשבועה תאמר בטוען טענת גנב שאין משלם תשלומי כפל [ב]אלא בשבועה אמרי היקישא היא [ג]ואין משיבין על היקישא הניחא למ"ד חד בגנב וחד בטוען טענת גנב שפיר אלא למ"ד האי אם ימצא הגנב ואם לא ימצא תרוייהו בטוען טענת גנב מאי איכא למימר אמרי גנב הגנב איתיביה רבי חייא בר אבא לר' יוחנן [ד]היכן שורי נגנב משביעך אני ואמר אמן והעדים מעידים אותו [ה]שאכלו משלם תשלומי כפל והא הכא דאי אפשר לכזית בשר בלא שחיטה וקתני משלם תשלומי כפל תשלומי כפל אין תשלומי ד' וה' לא הכא במאי עסקינן כגון שאכלו נבילה ולישני ליה כגון שאכלו טריפה כר"מ דאמר [ו]שחיטה שאינה ראויה שמה שחיטה ולישני ליה בבן פקועה כר"מ דאמר [ז]בן פקועה טעון שחיטה ולישני ליה כגון שעמד בדין ואמרו לו צא תן לו דהא אמר רבא [ח]צא תן לו טבח ומכר פטור מאי טעמא כיון דפסקיה למילתיה וטבח ומכר הוי גזלן וגזלן לא משלם תשלומי ארבעה וחמשה חייב אתה ליתן לו וטבח ומכר חייב מאי טעמא כל כמה דלא פסיקא ליה מילתא אכתי גנב הוא אמרי וליטעמיך לישני ליה בשותף שטבח שלא מדעת חבירו אלא [ט]חדא מתרי ותלתא נקט [י]ואמר רבי חייא בר אבא א"ר יוחנן הטוען טענת גנב באבידה משלם תשלומי כפל מאי טעמא דכתיב [1]על כל אבדה אשר יאמר איתיביה רבי אבא בר ממל לרבי חייא בר אבא [2]כי יתן איש [3]אין נתינת קטן כלום ואין לי אלא שנתנו כשהוא קטן ותבעו כשהוא קטן [4]נתנו כשהוא קטן ותבעו כשהוא גדול מנין ת"ל [1]עד האלהים יבא דבר שניהם עד שתהא נתינה ותביעה שוין כאחד ואם איתא תיהוי נמי כאבידה א"ל הכא במאי עסקינן כגון שאכלו כשהוא קטן אבל כשהוא גדול מאי הכי נמי דמשלם אי הכי אדתנא עד שתהא נתינה ותביעה שוין כאחד ליתני עד שתהא אכילה ותביעה שוין כאחד א"ל תני עד שתהא אכילה ותביעה שוין כאחד רב אשי אמר לא דמי אבידה קא אתיא מכח בן דעת והא לא אתיא מכח בן דעת ואמר ר' חייא בר אבא א"ר יוחנן הטוען טענת גנב בפקדון אינו חייב עד שיכפור במקצת ויודה במקצת מאי טעמא דאמר קרא [1]כי הוא זה א] ופליגא דר' חייא בר יוסף דאמר ר' חייא בר יוסף

עירוב

אי אמרת בשלמא נשבע כי אתו עדים. אחר שבועה קמייתא מחייב לשלומי קרנא אשתכח דאכתי ממונא הוא גביה ואמטו להכי מחייבינן ליה קרבן שבועה אשבועה שניה דמשום דאין שבועה חלה על שבועה לא תפטריה להואיל ויכול לחזור ולהודות בין זו לזו נמצא דכל אחת שבועת כפירה בפני עצמה היא: **השתא מיהא הא לא אודי.** בין זו לזו ואשתכח דכפירת דבריס בעלמא הוא ולאו ממונא הוא גביה שהרי אין יכול להוציאו בעדים: טוען טענת גנב אינו משלם כפל עד שישבע ואחר כך יבאו עדים כדילפינן במרובה [י]: **היקישא הוא.** דאיתקש גנב וטוען טענת גנב דסמיכי קראי אהדדי [כ] אם ימצא הגנב הרי גנב ואם לא ימצא הגנב כמו שאמר אלא הוא עצמו גנבו היינו טוען טענת גנב ונמצא שהוא גנבו: **אלא למאן דאמר.** בפרק מרובה (לעיל דף סג.): **תרוייהו בטוען טענת גנב.** דגנב עצמו נפקא לן מאם המצא [כא] בידו דכתיב בפרשה אחריתי [כב] היכי איתקוש: **גנב הגנב.** מרבויא דה"א דאתרבאי בטוען טענת גנב [ולפיכך לה כל דיני גניבה לרבות] משלומי [כג] [כפל] וד' וה': **משלם תשלומי כפל.** בטוען טענת גנב: **ולישני ליה כגון שאכלו טריפה.** דאיכא ר"ש דפטר בהשוחט ונמצאת טריפה מתשלומי ד' וה' לעיל (דף ע.) ומשני רבי יוחנן כר"מ ס"ל דאמר שחיטה שאינה ראויה לאכילה הואיל ונשחטה כהלכתה שמה שחיטה: **ולישני ליה בגונב בן פקועה.** שנמצא במעי אמו ופקעה לאחר שחיטה והוציאוהו דאיכא למאן דמכשר ליה בלא שחיטה בפ' בהמה המקשה (חולין דף עד:) דתנן ר"ש שורי אומר אפילו הוא בן חמש שנים וחורש בשדה שחיטת אמו מטהרתו: **כר"מ.** בשחיטת חולין [עד.] דתנן השוחט את הבהמה ומצא בה בן ט' חי כו': **ולישני ליה כגון שעמד בדין.** קודם לכן ואמר נגנב ונשבע ובא עדים שגנבו הוא עצמו וחייבוהו ב"ד ואמרו לא תן לו קרן וכפל ואח"כ שחטו ואכלו [כד] (וחזר ונשבע עליו) דמשלם כפל אשבועה קמייתא ופטור מטביחה כדרבא כו': **בשותף שטבח.** שותפין שגנבו וטבחו האחד שלא מדעת חבירו אמרינן בפרק מרובה (לעיל ד' עח:) שפטור מד' וה' דחמשה בקר אמר רחמנא [כה] ולא חמשה חלאי בקר [כו] והכא לא קרינא וטבחו כולו בחיובא דעל החלי של חבירו הוה טובח ומוכר אחר הגנב דפטור אבל לדעת חבירו משלמין שניהם דשלוחו הוא ואמרינן תחתיו [כז] לרבות את השליח: **על כל אבדה.** וגו' ישלם שניים: **אין נתינה קטן כלום.** דכתיב אים פרט לקטן דאין נשבעין על טענת נתינתו ואין באין לידי כפל

מוסף רש"י

הטוען טענת גנב כו' משלם תשלומי ארבעה וחמשה. כגנב עצמו, דנפקא ליה מגנב הגנב (לעיל סג:). היקישא הוא. כיון דסמיכי להדדי הני קראי, איתקש גנב וטוען טענת גנב להדדי, מה גנב משלם תשלומי ארבעה וחמשה אם טבח ומכר, אף טוען טענת גנב משלם ארבעה וחמשה, ואיכא דאמרי הקישא כדמפרש הואיל וגנב משלם כפל וטוען טענת גנב משלם כפל, מה גנב טבח ומכר משלם תשלומי ארבעה וחמשה, אף טוען טענת גנב טבח ומכר משלם ארבעה וחמשה, ולאו מילתא היא, דהאי מה מגיעו בגין אב הוא ולא הקישא אלא סמיכות המקראות קרי היקש (שם). ואין משיבין על היקישא. דאמרה דן ק"ו מעצמו ואין אדם דן גזירה שוה והיקש מעצמו אא"כ למדה מרבו וכבו מרבו אלכה למשה מסיני (מנחות פב:). שחיטה שאינה ראויה. לאכילה (קדושין נח.). דאמר בן פקועה טעון שחיטה. לחדשים גרמי לשויה בהמה באפי נפשיה ולא איתרבאי מכל בהמה תאכלו (חולין עד.). צא תן לו. שפסקו לו דינו בב"ד שגיזו עליו לתת לו (ב"מ סז:). הטוען טענת גנב באבידה. מוקמי לאחר שמגאתיה (לעיל סג:) לפטור עצמו על ידי גנב, שטוען נגנבה ממני האבידה שמצאתי, ונמצא שבידו הוא (לעיל נז.). משלם תשלומי כפל. כגנב עצמו דדרשינן בפרק מרובה (סג:) ואם לא ימצא כמו שאמר אלא הוא עצמו גנבו, וכתיב בתריה ישלם שנים (לעיל נז.). דכתיב על כל אבידה אשר יאמר. וכטוען טענת גנב מוקמינן ליה להאי קרא (לעיל סג:). עד שיכפור במקצת ויודה במקצת. שאין מחייבין אותו שבועה אלא אם כן הודה במקצת והמותל נגנב ממני (שמות כב ח).

תורה אור השלם

1. עַל כָּל דְּבַר פֶּשַׁע עַל שׁוֹר עַל חֲמוֹר עַל שָׂה עַל שַׂלְמָה עַל כָּל אֲבֵדָה אֲשֶׁר יֹאמַר כִּי הוּא זֶה עַד הָאֱלֹהִים יָבֹא דְּבַר שְׁנֵיהֶם אֲשֶׁר יַרְשִׁיעֻן אֱלֹהִים יְשַׁלֵּם שְׁנַיִם לְרֵעֵהוּ: שמות כב ח

2. כִּי יִתֵּן אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ כֶּסֶף אוֹ כֵלִים לִשְׁמֹר וְגֻנַּב מִבֵּית הָאִישׁ אִם יִמָּצֵא הַגַּנָּב יְשַׁלֵּם שְׁנָיִם: שמות כב ו

הגהות הב"ח

(א) גמ' מיהת הא לא אודי: (ב) רש"י ד"ה תרוייהו וכו' המצא תמצא בידו:

גליון הש"ם

רש"י ד"ה בשותף וכו' והכא לא קרינא ומבחו בולו. לא ידעתי אמאי נקיט רש"י תרתי הא בטעם אחד סגי כדמפורש בפ' מרובה דף עח ע"ב ואולי יש להגיה מ"ר:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) גמ' ופליגא דר' חייא בר יוסף. כלן נרשם אות ה' מימיני עין משפט. מצויין עליו מיי' פ"ב מהלכות שכירות הלכה ח וע"ש בהה"מ:

רבינו חננאל

אמר ר' חייה בר אבה אמר ר' יוחנן הטוען טענת גנב בפקדון אינו חייב עד שיכפור במקצת ויודה במקצת שנאמר כי הוא זה. ופליגא עליה הא דר' חייה בר יוסף דאמר

ג) לעיל סב: סג.; ד) לעיל סג.; ה) [לעיל סג.: מנחות פב:]; ו) לקמן קח: [ע"ש], ז) שבועות מט. [ע"ש] [מיי' בשבועות סס בתוס' ד"ה והעדים], ח) [חולין פה.], ט) [שם עד.], י) לעיל סח: [דומה לזה ב"מ נח: יח.], יא) [יומא עט: יבמות מח: סוטה ט. זבחים י: ל. לד: מנחות פט: כריתות ג:], יב) לעיל מז. סג., יג) [לעיל סג.], יד) [שמות כב], טו) [שם], טז) רש"ל, יז) רש"ל מ"ז, יח) [שמות כא], יט) [שם], כ) ל"ל כשהיית. דבש תמר. וכן ל"ל לקמן, כא) עי' רש"ל,